

**OULUN OSUUSPANKIN JA MUHOKSEN KUNNAN VÄLINEN YHTEISTYÖ
KOULUKIUSAAMISEEN LIITTYEN**

Hyvinvointilautakunta 15.06.2021 § 89

toimialajohtaja Juha Valta (puhelin 044 4970 400):

Suunnittelujohtaja Jussi Rämets on tiedustellut hyvinvointijohtajalta arviota ja mahdollista etenemistä Oulun Osuuspankin toimitusjohtajan yhteydenoton tiimoilta. Oulun Osuuspankki tiedustelee Muhoksen kunnan kiinnostusta lähteä mukaan koulukiusaamisen ehkäisemiseen teemalla "Koulukiusaamisen estämiseen liittyvä yhteisöllisyys".

Oulun Osuuspankki haluaa olla edistämässä turvallista asuinympäristöä ja koulutietä lapselle. Pankit ovat valmiit panostamaan kampanjan toteuttamiseen vähintään kahden lukuvuoden ajan. Kahden vuoden panostuksella pyritään hankkeen testaamiseen ja jatkuvuuden varmistamiseen. Koulut pääsevät kokeilemaan uudenlaista kiusaamisen ehkäisemistä siten, että hankkeella on jatkuvuutta.

Oulun Osuuspankki sitoutuu maksamaan luokan tai mahdollisesti koko koulun luokkaretkirahastoon tai oppilaiden virkistystoimintaan esim. 500 euroa kahden vuoden ajan. Pankki maksaa rahan joko tietyn luokan tai koulun luokkaretkirahastoon riippuen siitä millaiseen lopputulokseen koulu tämän asian osalta päätyy. Oulun Osuuspankin toiveena on, että tämä Oulun Osuuspankin panostus ja säännöt esiteltäisiin OP logolla vanhempien illoissa, tällä tavoin pankki raportoi samalla omistaja-asiakkailleen yhteisöllisestä teostaan.

Rahan saamisen edellytyksenä on seuraavat säännöt:

- luokassa tai alaluokilla ei ole esiintynyt kuluneen lukuvuoden aikana kiusaamista ketään oppilasta tai opettajaa kohtaan
- on inhimillistä, että kouluvuoden aikana tulee ristiriitoja. Nämä täytyy olla opettajan johdolla läpikäytyjä ja selvitettyjä ennen kuin kannustinraha voidaan maksaa
- tuomarina yllä olevien ehtojen toteutumisessa toimivat koulun/luokan oppilaat yhdessä opettajansa ja koulun rehtorin johdolla. Pankit eivät tarvitse asiasta mitään syvällistä raporttia. Pankille riittää se, että oppilaat ja opettajat toteavat ehtojen toteutuneen
- myös vanhempien on hyvä raportoida kouluun mahdollisista kiusaamistapauksista
- mikäli kiusaamisen osalta voidaan todeta, että lukuvuosi on sujunut kaikin puolin hyvin, maksavat pankit rehtorin ilmoittamalle tilille kyseisen kannustimen käytettäväksi oppilaiden virkistytymiseen

Asiasta on keskusteltu perusopetuksen rehtoreiden kanssa, ja asiaa pidetään erittäin hyvänä. Asiassa hieman mietityttää yritysmainostaminen, joka on lähtökohtai-

sesti kaikilta osin perusopetuksessa kiellettyä. Keskusteluissa päädyttiin siihen, että hyvinvointilautakunta voisi tehdä päätöksen asiasta, jolloin se linjaa ja päättää asian opetuksen järjestäjän näkökulmasta.

Opetussuunnitelmien perusteissa kouluja ja oppilaitoksia kannustetaan aktiiviseen yhteistyöhön yritysten ja yhteisöjen kanssa osana koulutyötä ja opiskelua. Tavoitteena on monimuotoisten oppimisympäristöjen käyttäminen osaamisen edistämiseen. Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteissa on säädetty, että koulua ja opetusta ei saa käyttää kaupallisen vaikuttamisen kanavana. Myös Kilpailu- ja kulluttajaviraston ja Opetushallituksen ohje **Koulujen ja oppilaitosten sekä yritysten ja yhteisöjen välinen yhteistyö, markkinointi ja sponsorointi** toteaa, että mainostaminen ei kuulu kouluille tai opettajille. Opettajan tai muun auktoriteetin jakamana markkinointiaineisto saa oppilaan silmissä helposti erityisen painoarvon.

Vanhemmalla on oikeus päättää siitä, minkälaisen markkinoinnin kohteeksi lapsi joutuu koulussa ja päiväkodissa. Tämän vuoksi koulujen tai päiväkotien on hankittava vanhemman suostumus, jos ne haluavat jakaa markkinointimateriaalia, kuten mainoksia, tuotenäytteitä tai sellaisia ilmaisjulkaisuja, jotka on rahoitettu suurelta osin mainostuotoin tai järjestää markkinointitilaisuuksia, tarjota ostettavaa, kuten luokkasormusten, t-paitojen tai muiden tuotteiden tilaamista.

Jos yritys tukee taloudellisesti koulun tai oppilaitoksen hanketta, sponsorin tunnistavaa logoa lukuun ottamatta aineistossa ei saa esiintyä mainoslauseita tai logoja. Koulun ja oppilaitoksen johdon sekä opettajien ja muun opetus- ja kasvatushenkilöstön tulee olla tietoisia markkinointia ja sponsorointia koskevista säädöksistä ollessaan yritys- ja yhteisöyhteistyössä koulun tai oppilaitoksen edustajana.

Opetushallituksen ohjeet koskevat kouluja. Sen sijaan vanhempainyhdistykset ovat rekisteröityjä yhdistyksiä, joita koskee yhdistyslainsäädäntö.

Koulu- ja oppilaitosponsorointi on yrityksen markkinointia, joka perustuu sponsorin ja koulun tai oppilaitoksen väliseen yhteistyösopimukseen. Sponsoroinnista on kyse silloin, kun jokin taho rahoittaa tai tukee taloudellisesti koulun tai oppilaitoksen hanketta. Sponsorilla on oikeus saada tunnistettava logonsa näkyviin hankkeen yhteydessä. Sponsorin ei pidä vaikuttaa hankkeen tavoitteisiin tai sisältöön. Sponsorin vastike tuestaan rajoittuu logoon. Sponsorin voi myös mainita koulun tai oppilaitoksen ulkopuolelle suuntautuvassa markkinoinnissaan, että se tukee koulun tai oppilaitoksen hanketta. Kaikki muu mahdollinen toiminta on markkinointia, jota on tarkasteltava erikseen. Sponsorin ei ole sallittua esimerkiksi esitellä omien tuotteidensa kuvia tai mainoksia eikä kehottaa ostamaan tuotteitaan.

Logon tai muun tunnuksen näkyminen on tunnistettavuuden kannalta tärkeää. Se tiedottaa oppilaille ja opiskelijoille siitä, että kyseessä on sponsoroitu hanke ja siitä, kuka sen takana on. Tärkeää on myös kertoa, mikä on sponsorin osuus ja merkitys hankkeessa ja miksi sponsori haluaa tukea hanketta. Koulun ja oppilaitoksen

on hyvä kertoa vanhemmille ja huoltajille etukäteen sponsorin tuella toteutettavista hankkeista ja kaupallisen yhteistyön sisällöstä. Myös vanhemmat/huoltajat tarvitsevat tietoa sponsorin osuudesta ja merkityksestä hankkeessa. On toivottavaa, että vanhemmille/huoltajille tavalla tai toisella varataan mahdollisuus vaikuttaa koulun tai oppilaitoksen päätökseen ryhtyä sponsoroituun hankkeeseen. Parhaiten sponsorointia ja muuta markkinointia sisältävät hankkeet onnistuvat, kun niiden toteuttaminen suunnitellaan kolmikantayhteistyönä koulun ja oppilaitoksen, yritysten tai yhteisöjen ja kotien kesken, jolloin huoltajien mielipide tulee otetuksi huomioon. Keskustelu kotien kanssa on tärkeää myös yrittäjäyyskasvatukseen, kummiluokkatoimintaan ja työelämään tutustumiseen liittyvissä hankkeissa.

Sponsorointi ja muu kaupallinen yhteistyö ei saa hämärtää koulutuksen järjestämisen perustaa, joka on lakisääteisessä julkisessa rahoituksessa, eikä se saa johtaa koulun ja oppilaitoksen tai sen ylläpitäjän riippuvuuteen tuen antajasta. Sponsoroinnin ja muun kaupallisen yhteistyön ehdot ja toteuttamismuodot eivät saa olla ristiriidassa koulun ja oppilaitoksen kasvatus- ja opetustehtävän kanssa. Toimintaa suunniteltaessa ratkaisuja tulee pohtia erityisesti oppilas- ja opiskelija-huoltotyön sekä terveys-, kuluttaja-, ympäristö-, laillisuus- ja viestintäkasvatuksen näkökulmista.

Arvioitaessa mahdollisen sponsorin soveltuvuutta on syytä kiinnittää huomiota sponsorin julkiseen kuvaan sekä sponsorin koko toimialaan ja kaikkiin tuotteisiin, joiden ei tule olla ristiriidassa ravitsemus- ja terveystieteiden tavoitteiden kanssa. Yritykset, joiden toimialana ovat esimerkiksi tupakkatuotteet tai alkoholi, eivät sovellu koulun tai oppilaitoksen sponsoreiksi. Myös erilaisten yhteisöjen sopivuutta sponsoriksi on syytä harkita tarkoin. Koulun ja oppilaitoksen hyvän julkisuuskuvan ylläpitämisestä on syytä pitää huolta sponsorointiyhteistyötä toteutettaessa. Yhteistyöstä on hyvä sopia niin, että se tarvittaessa, esimerkiksi epäkohtien ilmetessä, voidaan nopeasti lopettaa. Sponsoroinnista on syytä aina tehdä kirjallinen sopimus. Sponsorointi ja mahdolliset osapuolten väliset muut taloudelliset suhteet, kuten esimerkiksi hankinnat, on syytä pitää selkeästi erillään.

HYVINVOINTIJOHTAJAN ESITYS: Hyvinvointilautakunta päättää, että Muehoksen kunnan perusopetuksen koulut lähtevät mukaan Oulun Osuuspankin järjestämään koulukiusaamisen ehkäisemiseen. Yhteistyössä noudatetaan Opetushallituksen laatimia ohjetta Koulujen ja oppilaitosten sekä yritysten ja yhteisöjen välisestä yhteistyöstä.

KÄSITTELY: Toimialajohtaja selosti asiaa.

PÄÄTÖS: Hyvinvointilautakunta hyväksyi toimialajohtajan esityksen yksimielisesti.
